

Tolvmandssektionens mission, vision og strategi

– en langsigtet, erhvervsorienteret udviklingsplan for landbrugserhvervet i Danmark

REVIDERET VERSION, OKTOBER 2010

Tolvmandssektionens mission

Tolvmandssektionens mission er at varetage større bedríf-
ters erhvervspolitiske interesser og sikre deres mulighe-
der for frit at kunne drive erhvervsorienteret jordbrug.
Tolvmandssektionen er de større erhvervsorienterede jord-
brugsbedrífers talerør i Landbrug & Fødevarer.

Landbrugserhvervet står i dag globalt set i et krydsfelt
mellem en række udfordringer, der umiddelbart set kan
virke modsatrettede. På den ene side er der et stadig sti-
gende behov for fødevarer globalt set samtidig med, at de
internationale kornlagre har været faldende i de senere år
på grund af ugunstige klimaforhold og stigende forbrug.
På den anden side er der et krav fra samfundet om yderli-
gere tiltag på miljø- og naturområdet kombineret med stor
bevågenhed på løsningen af klimaproblematikken.

Landbruget står som en helt central nøglespiller i en lang
række af de ovenstående problemstillinger, og der er der-
for behov for at finde en fremadrettet løsningsmodel, hvor
hensynet til både natur, miljø, klima, fødevarerproduktion,
kulturarv og landbrugserhvervets indtjening tilgodeses.

Landbrugets udfordringer fremadrettet kan overordnet
sammenfattes til:

- Globalt behov for flere og bedre fødevarer
- Øget global konkurrence
- Fastholdelse af indtjening og økonomisk bæredygtig
produktion
- Behov for udvikling af nye produkter og ydelser
- Klimaproblematikken
- Krav om reduktion af landbrugets miljøpåvirkning
- Ønske om mere natur og øget biodiversitet
- Fokus på dyrevelfærd
- Fokus på fødevarer sikkerhed

Tolvmandssektionen ønsker med sin mission, vision og
strategi at tegne et billede af det fremtidige landbrug,
som samtidig tager højde for udfordringerne. Visionen
skal også illustrere, hvordan landbruget kan bidrage til det
danske samfund med vækst, natur, sunde fødevarer m.v.
og under de rette betingelser kan og vil være med til at
håndtere udfordringerne.



Tolvmandssektionens vision for de erhvervsorienterede jordbrug

Tolvmandssektionens vision er gennem de erhvervspolitiske rammevilkår for landbrugserhvervet at sikre muligheden for et løbende solidt driftsafkast hos de erhvervsorienterede jordbrug. Et løbende driftsafkast vil skabe økonomisk råderum til at udvikle og generationsskifte virksomheden og sikre en ansvarlig og fremtidsorienteret forvaltning af natur-, miljø- og kulturværdier på ejendommene.

Visionen er den retning, som Tolvmandssektionen ønsker de erhvervsorienterede jordbrug skal udvikle sig gennem de næste 10 til 15 år. En realisering af visionen vil kræve en ændring og liberalisering af en lang række af landbrugserhvervets rammevilkår og en redefinerings af landbrugserhvervets rolle i samfundet.

Disse ændringer kan formuleres i to strategiske mål, som Tolvmandssektionen gennem sin politiske interessevaretagelse vil arbejde for:

Vækst, udvikling og mangfoldighed

Produktion, ansvar og respekt



De strategiske mål underbygges af en række strategiske pejlemærker.

Tolvmandssektionens strategiske mål og pejlemærker:

Vækst, udvikling og mangfoldighed

1. Danmark er et landbrugsland. Landbruget i Danmark skal være et frit erhverv med plads til alle uanset størrelse
2. Landbruget skal kunne producere de produkter og mængder, som markedet efterspørger.
3. Landbruget i Danmark skal kunne klare sig på markedsvilkår i den globale konkurrence, og danske landmænd skal have samme muligheder og krav som deres europæiske kolleger.
4. Lovgivning for og omkring landbruget skal koordineres, så modstridende bestemmelser undgås og bureaukrati og kompleksitet minimeres.

Produktion, ansvar og respekt

5. Større produktion skal forenes med stadig mindre påvirkning af natur, miljø og det omkringliggende samfund.
6. Forvaltning af natur og miljø er centrale områder på en moderne landbrugsbedrift og skal indgå i landbrugets produktpalet gennem værdisætning og salg på lige fod med al anden produktion.
7. Landbruget er kulturbærende, og der skal i landbrugserhvervet være et økonomisk råderum til at sikre bevarelse af bygningsmæssige og landskabelige kulturværdier.
8. Regulering af landbruget skal så vidt muligt ske gennem målrettede tiltag. Ønsker fra samfundet om beskyttelse, bevarelse og naturetablering skal imødekommes gennem dialog mellem myndigheder og den enkelte lodsejer med afsæt i, at ejendomsretten er ukrænkelig.
9. Landbruget er en integreret del af samfundet og skal leve op til samme krav som andre erhvervsvirksomheder, fx grønne regnskaber og social ansvarlighed.
10. Landbruget skal gennem fremadrettet, strategisk kommunikation arbejde med at sætte dagsordenen for en øget og åben dialog med det omkringliggende samfund.

Tolvmandssektionens strategiske pejlemærker

1. Danmark er et landbrugsland. Landbruget i Danmark skal være et frit erhverv med plads til alle uanset størrelse.

Danmark er et landbrugsland og skal opretholdes som sådan. De naturgivne forudsætninger er optimale, og det danske landbrug er blandt det mest miljøvenlige i verden. Erhvervet skal derfor fortsat kunne udvikle sig i Danmark i stedet for, at produktionen tvinges til udlandet med blandt andet øget miljøpåvirkning som konsekvens.

Landbrugserhvervet er med til at skabe vækst og udvikling – ikke mindst i udkantsområderne – og bidrager til samfundsøkonomien med blandt andet eksport og arbejdspladser. Forudsætningen herfor er et frit landbrug med plads til mangfoldighed. Alle typer af landbrug, der kan klare sig i den fri konkurrence, skal have mulighed for løbende at udvikle sig.

Lovgivning, EU-bestemmelser og andre reguleringer skal indrettes således, at der ikke sker nogen forskelsbehandling på grund af størrelse. Støtteløfter, skærpede miljøkrav på grund af størrelse og lignende er en urimelig diskriminering af de større bedrifter og er uden økonomisk og fagligt grundlag. Udgangspunktet skal være ens regler for alle uanset størrelse.

De seneste revisioner af landbrugsloven har været vigtige skridt på vejen mod et liberaliseret landbrugserhverv og har givet flere og nye muligheder for udvikling af landbrugsbedrifter og tilførsel af kapital til erhvervet. Udnyttelse af disse nye muligheder forudsætter, at liberaliseringen af landbrugsloven gennemføres helt. Herved kan opnås stadig mere erhvervsorienterede, større og økonomisk stabile landbrug, der kan være med til at skærpe hele landbrugets konkurrenceevne, og som i højere grad har overskud til at gennemføre en systematisk indsats i forhold til dyrevelfærd, hygiejne, miljø samt udvikling af nye produkter og teknologier.

2. Landbruget skal kunne producere de produkter og mængder, som markedet efterspørger.

Hvis landbruget skal klare sig i fri konkurrence på markedsvilkår, skal den enkelte landmand selv kunne bestemme, hvilke produkter og mængder han vil producere. Alle former for produktionskvoter skal afskaffes, og der skal være fri adgang til at producere, hvad markedet efterspørger, så længe hensyn til miljø m.v. overholdes.

Gennem fri konkurrence opnås de bedste muligheder for at sikre et løbende driftsoverskud på de enkelte bedrifter. Hvis landbrugserhvervet fortsat skal udvikle sig og være med til at løse samfundets udfordringer på miljø-, klima- og fødevareområdet, er det en forudsætning, at der kan generes en reel indtjening i erhvervet til sikring af udvikling og investeringer.

3. Landbruget i Danmark skal kunne klare sig på markedsvilkår i den globale konkurrence, og danske landmænd skal

have samme muligheder og krav som deres europæiske kolleger.

Landbrugsstøtten skal afskaffes som produktionsstøtte i sin nuværende form og erstattes af en basis-landdistriktsstøtte, der betaler de europæiske landmænd for de ekstra ydelser, de leverer på blandt andet miljø- og dyrevelfærdsområdet. Tilsvarende skal danske landmænd kompenseres, hvis der indføres skærpede danske krav, som vil være med til at stille danske landmænd konkurrencemæssigt svagere end deres kolleger i EU.

Et velfungerende landbrug konkurrerer reelt i dag på den internationale markedsplads. Et landbrugserhverv på markedsvilkår forudsætter derfor, at de lovgivningsmæssige muligheder og krav er ens for alle. Kravene til landbruget, for så vidt angår miljø, dyrevelfærd, naturbeskyttelse, anvendelse af GMO-afgrøder m.v., bør være de samme for hele EU, og det skal sikres, at kontrol og sanktioner administreres ens.

4. Lovgivning for og omkring landbruget skal koordineres, så modstridende bestemmelser undgås og bureaukrati og kompleksitet minimeres.

Eksisterende og fremtidig lovgivning, der berører landbrugserhvervet, skal gennemgås, således at det sikres, at lovgivning på et område ikke forhindrer eller direkte modarbejder bestemmelser på andre områder. Det skal samtidig sikres, at der opnås størst mulig synergieffekt og tænkes helhedsorienteret ved vedtagelse af ny lovgivning.

I forbindelse med ikke mindst EU-baseret lovgivning skal der være proportionalitet mellem lovgivning og sanktioner, så der ikke pålægges urimelige byrder for mindre forselsler. Der skal indføres bagatelgrænser i tilfælde, hvor dette ikke er til hinder for at opfylde lovgivningens formål. Lovgivningen skal gøres mindst mulig bureaukratisk, og kompleksiteten skal reduceres, så det reelt er muligt at leve op til de fastsatte krav.

5. Større produktion skal forenes med stadig mindre påvirkning af natur, miljø og det omkringliggende samfund.

Med ønsket om en større og fri produktion følger også ansvaret for ikke at øge miljøbelastningen. En sådan afkobling kan opnås gennem udvikling af nye produktionsmetoder og målrettet forskning. Udgangspunktet bør være, at der kan produceres frit, hvis påvirkning af omkringliggende miljø og natur kan kontrolleres eller elimineres. Det er både i landbrugets og samfundets interesse at opnå disse resultater, og det bør være et fælles ansvar at løfte og finansiere.

For at sikre, at den nødvendige forskning opnår de ønskede resultater, er der behov for et større samfundsmæssigt fokus på både forskning og uddannelse. Der skal skabes levende innovative forskningsmiljøer og sørges for, at der hele tiden tilføres nye menneskelige såvel som økonomiske ressourcer.

6. Forvaltning af natur og miljø er centrale områder på en moderne landbrugsbedrift og skal indgå i landbrugets produktpalet gennem værdisætning og salg på lige fod med al anden produktion.

Naturforvaltning og produktion af natur og miljø er en naturlig del af landbrugets aktiviteter, da det er landbruget, der ejer en stor del af naturområderne i Danmark. Landmændene er oftest dem, der kender naturområderne bedst, og de spiller derfor en central og uundværlig rolle, når der skal lægges planer for naturforvaltning og -forbedring.

I stedet for at stat eller kommuner opkøber naturområder, er det oplagt at lade landbruget imødekomme de ønsker, samfundet måtte have. Der skal gennem betalingsordninger skabes mulighed for, at natur-, miljø- og klimaprodukter kan indgå i landbrugenes produktpalet og sælges på lige fod med anden produktion.

I forbindelse med naturbeskyttelse og udpegning af beskyttelsesområder skal den private ejendomsret respekteres, således at indskrænkninger i råderetten eller pålæg om ophør af drift eller gennemførelse af særlige driftsformer kompenseres eller på anden måde indarbejdes i produktpaletten.

7. Landbruget er kulturbærende, og der skal i landbrugserhvervet være et økonomisk råderum til at sikre bevaring af bygningsmæssige og landskabelige kulturværdier.

Landbruget har mere end noget erhverv været med til at præge det danske landskabsbillede. Mange - især større landbrugsbedrifter - forvalter i dag en stor del af landets natur- og kulturarv. Samtidig er mange værdifulde klenodier bevaret for eftertiden på baggrund af naturbeskyttelse på lodsejerinitiativ, frivillige fredninger, privat bygningsvedligeholdelse m.v.

Opretholdelse af disse værdier, der ikke længere er en nødvendig del af produktionsapparatet i et moderne fremtidsorienteret landbrug, er ikke gratis, og der er derfor behov for rammevilkår, der giver grundlaget for at skabe et økonomisk råderum, der muliggør fortsat beskyttelse og bevarelse.

Samtidig er der behov for en anerkendelse af, at bevarelse af natur- og kulturarv er en opgave, der skal løftes af samfundet og ejere i fællesskab. Der er derfor behov for lovgivning og betalingsmuligheder, der gør det muligt at bevare kulturhistorien, så kommende generationer også kan opleve den.

8. Regulering af landbruget skal så vidt muligt ske gennem målrettede tiltag. Ønsker fra samfundet om beskyttelse, bevaring og naturetablering skal imødekommes gennem dialog mellem myndigheder og den enkelte lodsejer med afsæt i, at ejendomsretten er ukrænkelig.

En stor del af den hidtidige regulering af landbrugserhvervet på især miljøområdet er sket som generelle reguleringer uden skelen til forholdene på den enkelte landbrugsbedrift og i de forskellige geografiske områder. En langt mere effektiv måde at regulere på er at målrette initiativer og tiltag, således at indsatsen sker præcis dér, hvor behovet er.

Samfundets ønsker om beskyttelse, bevaring og ny- eller genetablering af natur vil i de fleste tilfælde bedst kunne imødekommes gennem dialog mellem myndighederne og den enkelte lodsejer eller gruppe af lodsejere. Med målrettet og individuel regulering vil visse landmænd kunne blive ramt hårdere af reguleringer end andre, men brugen af dialog mellem parterne vil være med til at sikre holdbare løsninger for alle parter.

Brugen af erstatningsfrie generelle reguleringer kan ikke accepteres og skal i stedet erstattes af målrettet regulering med betaling for ydelser. I den forbindelse skal der være sikkerhed for, at aftaler, der indgås med det offentlige, opretholdes, således at gensidig tillid kan skabe et godt aftaleklima.

9. Landbruget er en integreret del af samfundet og skal leve op til samme krav som andre erhvervsvirksomheder, fx grønne regnskaber og social ansvarlighed.

Det moderne landbrug er på mange områder at sammenligne med industrivirksomheder og bør derfor leve op til samme krav om fx grønne regnskaber og social ansvarlighed. Udarbejdelse af grønne regnskaber kan, ud over at give det omkringliggende samfund en indsigt i forholdene på den enkelte bedrift, bruges til at dokumentere miljøforbedrende tiltag m.v. og derved være et redskab til dialog mellem landbrug og myndigheder, jf. "noget for noget"-tankegangen.

10. Landbruget skal gennem progressiv, strategisk kommunikation arbejde med at sætte dagsordenen for en øget og åben dialog med det omkringliggende samfund.

Som en integreret del af samfundet skal landbruget være parat til at kommunikere åbent om sine visioner og holdninger. Hvis landbrugserhvervet selv vil være med til at sætte den politiske og pressemæssige dagsorden, kræver det en målrettet indsats for at ændre de hidtidige kommunikationsmønstre i erhvervet.

Gennem fremadrettet strategisk kommunikation skal der sættes fokus på landbrugets rolle i samfundet, og der skal opnås forståelse og anerkendelse i befolkningen. Den offentlige debat om landbruget skal opdateres og nuanceres, så der diskuteres ud fra fakta i stedet for fordomme. Offentligheden skal have kendskab til de mange positive resultater på blandt andet miljøområdet, som er opnået de seneste 25 år, og erhvervet skal selv være med til at sætte dagsordenen pressemæssigt såvel som politisk.